

Mgr. Markéta Ďurechová
Pěstounství jako životní cesta

Posudek rigorózní práce

Posuzovaná rigorózní práce navazuje na zdařile obhájenou práci diplomní, prohlubuje a rozšiřuje ji. Téma je aktuálnější víc než kdy předtím, protože právě pěstounská péče má se stát v dohledné době antidotem péče ústavní. Práce je výrazem trvalého a hlubokého zájmu pisatelky o zvolené téma, je plodem dlouhodobého snažení, studia i praktické činnosti. Vidí tento typ sociální služby v kontextu životního běhu pěstounů, zasazuje jej do širšího vývojového rámce.

V literárně přehledové části autorka exponuje a dále prohlubuje výsledky studia tématu. Opětně vymezuje klíčové pojmy a zabývá se faktory psychologické povahy, jež pěstounskou péči ovlivňují a problematiku shrnuje v podobně originálního schematického přehledu. Zabývá se proměnami a specifiky v systému pěstounské rodiny. Zachycuje proměny pěstounské péče v průběhu času, zaznamenává současný důraz na přechodnou či terapeutickou pěstounskou péči, zamýšlí se nad dosud ne zcela ustálenou terminologií. S ohledem na růst významu terapeutického aspektu pěstounství vhodně pak zařazuje novou kapitolu o specifikách resp. rizicích na straně dítěte v pěstounské péči, s jeho jedinečnou, zpravidla velmi zatěžující osobní a rodinnou historií. Věnuje zaměřenou pozornost psychoterapeutickým možnostem a metodám v pěstounské péči. Konečně podrobně analyzuje proces vzniku a uskutečňování pěstounské péče.

V empirické části práce představuje pisatelka záměry a cíle výzkumu, charakterizuje užitou metodiku. Posléze prezentuje výsledky, interpretuje je, podrobuje diskusi a v návaznosti na diplomní práci a tehdejší podněty k ní hlouběji interpretuje a domýšlí. K dosavadním výzkumným otázkám nově přidává další dvě: jaké jsou nejčastější charakteristické projevy dětí v pěstounské péči a zda je možno proces pěstounství rozvinout do podoby vývojových stadií s jistými zákonitostmi. To ostatně bylo původním přínosem autorky již v práci diplomní, na toto téma zde navazuje a dále je se zdarem rozvíjí. Vychází přitom zejména z „křivek pěstounství“, které v rámci zkoumání nechává pěstouny nakreslit a vyložit a jež jsou jejím přínosem k věci. Dokládá je řadou 16 konkrétních kasuistik. Analyzuje pak tvar a průběh křivek i jejich jednotlivé části, nachází tu a charakterizuje počáteční úseky a identifikuje a rozebírá pomocí křivek krizová období a konečně i jejich závěru. Podrobuje své nálezy diskusi a vyvozuje obecnější závěry. Za seznamem užitých literárních a internetových zdrojů následují 6 příloh – kazuistiku, osnovu mapovacího průzkumu, klíč k vyhodnocení rozhovoru, kategorie odpovědí v rozhovorech získaných aj.

Ve srovnání s prací diplomní je předložená práce propracovanější, zralejší, vykazuje dlouhodobé zaujetí i rostoucí odbornou kompetenci. Splňuje proto po mém soudu nároky kladené na rigorózní práci a může se stát předmětem obhajoby s reálnou nadějí na její plný zdar.

22.10.2011

PhDr. Jaroslav Šturma